

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

πλήρως ενημερωμένο με την πρόσφατη
νομοθεσία

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Κ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

 ΔΙΣΙΓΜΑ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Πρόλογος

Η “κρίση” που βιώνει η Ελλάδα, από την άνοιξη του 2010 και στο εξής, προκάλεσε μεγάλες και για πολλούς απροσδόκητες μεταβολές στη νομοθεσία και ακολούθως στη νομολογία, τις οποίες ελάχιστοι είναι εκείνοι που μπορούν να τις παρακολουθήσουν.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον των απροσδόκητων μεταβολών, το βιβλίο τούτο αποσκοπεί να παράσχει, με τρόπο εύληπτο και κατανοητό, σε αυτόν που θα το μελετήσει, τις βασικές γνώσεις στο Δημόσιο Δίκαιο και στο Φορολογικό Δίκαιο. Απευθύνεται σε οποιονδήποτε επιστήμονα ή επαγγελματία (λογιστή-φοροτεχνικό, στέλεχος επιχειρήσεων κ.λπ.) που αναζητεί ένα συνοπτικό εγχειρίδιο Δημοσίου Δικαίου και Φορολογικού Δικαίου, ενημερωμένο με τις τελευταίες εξελίξεις στη νομοθεσία, και -οπωσδήποτε- σε σπουδαστές που χρειάζονται ένα εγχειρίδιο εισαγωγικό στους δύο αυτούς κλάδους της Νομικής Επιστήμης.

Η διάρθρωση της ύλης του βιβλίου και το περιεχόμενό του βασίζονται κυρίως στις παραδόσεις μου στο Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας, στα πλαίσια διδασκαλίας του μαθήματος “Στοιχεία Δημοσίου Δικαίου και Φορολογικού Δικαίου”.

Το Α' Μέρος του Βιβλίου περιλαμβάνει τα βασικά στοιχεία του Δημοσίου Δικαίου, ενώ το Β' Μέρος του Βιβλίου περιλαμβάνει τα βασικά στοιχεία του Φορολογικού Δικαίου. Η κύρια ύλη του βιβλίου, όπως αναπτύσσεται στα δύο πρώτα μέρη του βιβλίου, πλαισιώνεται από ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις μονολεκτικής απάντησης που περιέχονται στο Γ' Μέρος του βιβλίου και προορίζονται για εφαρμογή και έλεγχο γνώσεων. Ο τύπος και το είδος των ερωτήσεων είναι εμπνευσμένα κυρίως από τις ερωτήσεις που τίθενται στους διαγωνισμούς του Α.Σ.Ε.Π.

Ο στόχος του βιβλίου είναι κυρίως διδακτικός και εισαγωγικός στο Δημόσιο Δίκαιο και στο Φορολογικό Δίκαιο. Κατ' ανάγκην το βιβλίο αποκτά ελλειπτικό χαρακτήρα και αποφεύγονται οι εξαντλητικές παραπομπές στη βιβλιογραφία και στη νομολογία, όπως και η ενασχόληση με εξειδικευμένα ζητήματα (ορισμένα από τα οποία μπορεί να συνιστούν “πειρασμό” για τον συγγραφέα να συνεισφέρει στην τομή τους). Οι παραπομπές σε νομοθεσία, βιβλιογραφία-αρθρογραφία και

νομολογία έχουν χαρακτήρα μόνον ενδεικτικό και αποσκοπούν να υπομνήσουν στον αναγνώστη την ανάγκη αναζητήσεως επιστημονικής τεκμηρίωσης και να τον προτρέψουν σε παραπέρα έρευνα και μελέτη. Η εξαντλητική επιστημονική τεκμηρίωση θα απομάκρυνε από τον διδακτικό στόχο του εγχειριδίου και θα προκαλούσε κόπωση στον αναγνώστη· έτσι, η παραπομπή σε συγγράμματα είναι συνήθως γενική, ενώ είναι αριθμητικώς περιορισμένες οι ειδικές παραπομπές σε εξειδικευμένες μελέτες και σε ξενόγλωσση βιβλιογραφία. Η διαφοροποίηση του μεγέθους των γραμμάτων ανά τμήματα του κειμένου αποσκοπεί να εστιάσει την προσοχή του αναγνώστη ανάλογα με τη σπουδαιότητα των πληροφοριών.

Ο συνδυασμός της ύλης του γενικού μέρους του Δημοσίου Δικαίου με την ύλη του Φορολογικού Δικαίου είναι πρωτότυπος και υπαγορεύθηκε από το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας.

Αισθάνομαι την ανάγκη να εκφράσω ειλικρινείς ευχαριστίες πρωτίστως προς τον Καθηγητή Ιωάννη Μαντζάρη, για τις χρήσιμες συμβουλές του, την προτροπή του να προαγάγω σε δημοσιευμένο εγχειρίδιο τις σημειώσεις μου για το μάθημα και τη συνολική ανιδιοτελή βοήθεια που μου προσέφερε ως προϊστάμενος, συνάδελφος και φίλος. Ευχαριστίες επίσης οφείλω στους Καθηγητές του Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας Αναστάσιο Μπαλουκτσή, Αλέξανδρο Αλεξανδράκη και Γεώργιο Μαγούλιο για την ενθάρρυνση που μου παρείχαν και τις χρήσιμες συζητήσεις όσον αφορά τον καθορισμό της ύλης του παρόντος συγγράμματος. Χρήσιμες και εποικοδομητικές για το περιεχόμενο του βιβλίου υπήρξαν οι συζητήσεις μου με τα μόνιμα μέλη Δ.Ε.Π. του Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας Βασίλειο Χουλιάρα, Παναγιώτη Παντελίδη, Παναγιώτη Νοτόπουλο, Στέργιο Αθιανό, αλλά και με τη συνάδελφο Δρ Αικατερίνη Λασκαρίδου.

Επίσης ευχαριστώ τον Ιωάννη Μούργκο και τον Άγγελο Στορδόπουλο που ανέλαβαν την έκδοση του βιβλίου αυτού.

Θεσσαλονίκη, Αύγουστος 2014.

Περιεχόμενα

ΜΕΡΟΣ Α΄ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ.....	3
1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ Η ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΣΕ ΚΛΑΔΟΥΣ	3
2. ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ	4
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ.....	7
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΗΓΕΣ ΔΙΚΑΙΟΥ - ΝΟΜΟΠΑΡΑΓΩΓΗ	9
1. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥ	9
2. ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ - ΘΕΩΡΗΣΗ ΠΥΡΑΜΙΔΑΣ ΠΗΓΩΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	11
2.1. Το Σύνταγμα.....	11
2.2. Οι διεθνείς πηγές του δικαίου.....	12
2.3. Οι τυπικοί νόμοι	14
2.4. Τα θεσπίσματα της εκτελεστικής λειτουργίας	15
2.5. Οι αυτόνομες πηγές του εργατικού δικαίου.....	19
2.6. Οι άγραφες πηγές του Δικαίου	20
3. Η ΙΕΡΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ - ΘΕΩΡΗΣΗ ΠΥΡΑΜΙΔΑΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	20
4. Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ	22
5. ΟΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ.....	25
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ.....	26
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΟΙ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	29
1. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.....	29
2. Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΧΗ - ΤΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ	29

χ	Περιεχόμενα	
3.	Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	33
4.	Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ	35
5.	Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	36
6.	ΣΥΓΚΕΡΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΑΡΧΩΝ	36
7.	ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ	37
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ.....	37
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	38
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ´ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	39
1.	ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	39
2.	Ο ΛΑΟΣ	39
3.	Η ΒΟΥΛΗ.....	39
4.	Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.....	47
5.	Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ.....	49
6.	ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ	51
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ.....	55
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	55
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε´ ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	57
1.	ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	57
2.	ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	60
3.	Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	62
4.	ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ Ο.Η.Ε.	64
5.	ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ	66
6.	ΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	67
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ.....	69
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	70
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ´ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	71
1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ - Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ «ΔΕΝΤΡΟΥ».....	71
2.	ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ - Ο ΚΟΡΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	72
3.	ΤΑ «ΚΛΑΔΙΑ» ΤΟΥ ΔΕΝΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ: ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ-ΟΤΑ-ΝΠΔΔ	76
3.1.	Οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές.....	77
3.2.	Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης.....	78
3.3.	Τα (άλλα) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου-οι οργανισμοί της καθ' ύλην αυτοδιοίκησης.....	80
4.	ΟΙ «ΠΑΡΑΦΥΑΔΕΣ» ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	81

5.	ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΜΕ ΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΡΑΤΙΚΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ.....	83
6.	ΙΕΡΑΡΧΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ.....	84
7.	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ.....	85
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ.....	86
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	86
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ.....	89
1.	ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΟΥ	89
2.	ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ.....	90
3.	ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	90
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ.....	92
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	92
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ	93
1.	ΕΝΝΟΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	93
2.	ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ.....	93
3.	ΆΛΛΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	95
4.	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	95
5.	ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ.....	96
6.	ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	97
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ.....	98
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	98
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄ ΟΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ.....	99
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ.....	102
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	102
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄ Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ	103
1.	ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ: ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ.....	103
2.	ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ.....	103
3.	ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ.....	104
4.	ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ.....	105
5.	ΤΑ ΕΝΔΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΣΤΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ.....	106
6.	ΤΑ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ.....	108
7.	ΟΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ	111

8. Η ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ	114
9. ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ	115
10. Η ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ.....	117
11. ΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ.....	118
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ.....	120
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	120
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄ Η ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ.....	121
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ.....	124
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	124

ΜΕΡΟΣ Β΄ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	127
1. ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ.....	127
2. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ	128
3. ΑΝΤΙΔΙΑΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ.....	131
4. ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ-ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΕΙΣ	136
5. ΟΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ.....	139
5.1. Πραγματικοί φόροι και προσωπικοί φόροι	139
5.2. Άμεσοι και έμμεσοι φόροι.....	139
5.3. Τακτικοί φόροι και έκτακτοι φόροι.....	140
5.4. Ο φόρος εισοδήματος	141
5.5. Οι φόροι περιουσίας	141
5.6. Οι φόροι κατανάλωσης (δαπάνης).....	142
5.7. Δασμοί	142
5.8. Διάκριση των φόρων με βάση τη μέθοδο υπολογισμού τους.....	143
5.9. Διάκριση των φόρων με βάση τους φορολογικούς συντελεστές	143
6. ΤΟΠΙΚΑ ΟΡΙΑ ΙΣΧΥΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ.....	145
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ.....	146
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	146
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ΄ ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ...	147
1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.....	147
2. ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ.....	147
3. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ.....	148

4.	Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ	151
5.	Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΜΗ ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ	152
6.	Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ-ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΟΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ	153
7.	Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ	154
8.	Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΑ ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	154
9.	Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΠΙΣΤΗΣ	155
10.	Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ	155
11.	Η ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	156
12.	Η ΤΗΡΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	157
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ	158
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	159
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ' ΕΠΙΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ		161
1.	Ο (ΝΕΟΣ) ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	161
1.1.	Γενικά	161
1.2.	Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις	163
1.3.	Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα	165
1.4.	Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας	167
1.5.	Εισόδημα από κεφάλαιο	168
1.6.	Εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου	170
1.7.	Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων και "νομικών οντοτήτων"	171
1.8.	Φορολόγηση στην πηγή	173
1.9.	Κανόνες για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής	175
1.10.	Υποβολή δηλώσεως φόρου εισοδήματος	176
1.11.	Προκαταβολή φόρου διανυομένου έτους	177
2.	Ο ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	178
2.1.	Αντικείμενο και υποκείμενα του ΕΝ.Φ.Ι.Α	178
2.2.	Απαλλαγές από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α.	181
2.3.	Προσδιορισμός του ΕΝ.Φ.Ι.Α.	182
2.4.	Άλλοι φόροι κατοχής ακίνητης περιουσίας	185
3.	Ο ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (Φ.Π.Α.)	186
4.	Ο ΦΟΡΟΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	187
5.	ΕΙΔΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	189

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ.....	190
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	190

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ΄ Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ 191

1. ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΥΠΟ ΕΥΡΕΙΑ ΕΝΝΟΙΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟ ΣΤΕΝΗ ΕΝΝΟΙΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ.....	191
2. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ.....	191
3. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ.....	193
4. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ.....	194
5. ΠΡΑΞΗ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ.....	195
6. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ “ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ”.....	197
7. ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ.....	197
8. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΕΣ.....	200
9. ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ.....	201
10. ΕΝΔΙΚΟΦΑΝΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ.....	202
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ.....	203
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	203

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΣΤ΄ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ..... 205

1. ΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ.....	205
2. Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΟΥΣΙΑΣ.....	206
3. Η ΕΦΕΣΗ.....	211
4. ΑΛΛΑ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ.....	213
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ.....	213
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	213

**ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΓΝΩΣΕΩΝ**

Ερωτήσεις μονολεκτικής απάντησης.....	217
Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.....	222
Απαντήσεις στις ερωτήσεις μονολεκτικής απάντησης.....	234
Απαντήσεις στις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.....	234
Κατάλογος Συνολικής Βιβλιογραφίας.....	235